

NIEUWE OPLOSSING VOOR MESTPROBLEEM

Door de milieuwetgeving neemt het mestoverschot in Nederland toe. Maar als de EU akkoord gaat met het 'mineralenconcentraat', kunnen veeboeren en akkerbouwers kunstmest vervangen door dierlijke mest.

Nederland heeft een mestprobleem. De 12 miljoen varkens en 90 miljoen kippen produceren meer mest dan de veetelers en akkerbouwers mogen uitrijden volgens de nitraatrichtlijn van de Europese Unie. Het mestoverschot moet worden geëxporteerd of verwerkt tot een product waar wel vraag naar is.

Afgelopen week organiseerden de Europese Commissie en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een workshop in Wageningen over mestverwerking. Voor Nederland een mooie gelegenheid om de nieuwste technologische ontwikkeling op het gebied van mestverwerking voor het voetlicht te brengen: het mineralenconcentraat. Een mineralenconcentraat, nu nog in een proeffase, wordt gemaakt van mest, maar heeft dezelfde samenstelling als kunstmest. Als de boeren de kunstmest mogen vervangen door een product uit dierlijke mest, betekent dat een verlichting van het mestprobleem van mogelijk tientallen procenten. Acht mestverwerkingsinstallaties testen op dit moment de mogelijkheden van mineralenconcentraat uit.

DUNNE FRACTIE

KUMAC, een samenwerkingsverband van een groep varkenshouders en een loonbedrijf, is er eentje van. De coöperatie in Deurne zet varkensmest om in een dikke fractie (met organisch materiaal en fosfaat) en een dunne fractie (met water, stikstof en kalium). Uit de dunne fractie maakt het bedrijf het mineralenconcentraat. Dat kost de aangesloten boeren nu 17 euro per ton mest, zegt Paul Hoeksma van Livestock Research.

Het lastige voor KUMAC is dat ze continu mestproducten moet afzetten, ook nu er geen mest kan worden uitgereden op het land. Mestafzet kost altijd geld. Boeren die de mest onbewerkt willen afzetten, betalen op dit moment 25 euro per ton. Nu is levering aan KUMAC dus voordeliger, maar in het voorjaar daalt de afzetprijs wellicht weer naar 15 euro per ton. In het verleden zijn mestver-

werkers failliet gegaan omdat de veehouders alleen mest wilden leveren aan de mestverwerker als de afzetkosten hoog waren. Bij KUMAC is de mestaanvoer gegarandeerd, omdat de boeren mede-eigenaar zijn en een leveringsplicht hebben, zegt Hoeksma.

LOWTECH

Bij mestverwerking geldt als vuistregel dat de boer het beste zelf kan investeren in goedkope lowtech technieken op de boerderij, zoals biogas winnen uit de mest en mestscheiding in een dunne en dikke fractie. Het is zaak zo

'Het mestoverschot gaat toenemen en het wordt vermoedelijk steeds duurder om de mest kwijt te raken.'

min mogelijk 'water' naar de mestverwerker te brengen. De mestverwerking buiten de boerderij moet juist high-tech en grootschalig zijn.

Zoals de mestverwerkingsinstallatie in Moerdijk die jaarlijks 440 duizend ton mest van kippen en kalkoenen verwerkt. Door de kippenmest te verbranden, produceert de mestverwerker energie. Bovendien kan hij nuttige stoffen als fosfaat en kalium terugwinnen uit de as. Deze fabriek in Moerdijk is min of meer lonend. Pluimveehouders die de mest leveren, betalen 7 euro per ton mest.

DUURDER

Het belang van mestverwerking neemt de komende jaren alleen maar toe, vertelt Gerard Velthof, organisator van de bijeenkomst in Wageningen. Als gevolg van de Nitraatrichtlijn worden de bemestingsnormen verder aangescherpt tot 2015, waardoor meer boeren een mestoverschot krijgen. Bovendien wordt Duitsland, waar Nederland veel mest naartoe exporteert, steeds strenger bij de toelating. 'Het mestoverschot gaat toenemen', zegt Velthof, verbonden aan Alterra. 'Het wordt vermoedelijk steeds duurder om de mest kwijt te raken.' Nederland wil de Europese Commissie nu duidelijk maken dat de proef met het mineralenconcentraat goed uitpakt voor het milieu, zodat het hardnekkige mestprobleem in elk geval niet groter wordt. Albert Sikkema

De mestverwerkingsinstallatie in Moerdijk verwerkt jaarlijks 440 duizend ton mest van kippen en kalkoenen.

[E]

MUCK PROBLEMS

Environmental regulations are aggravating the manure problem in the Netherlands. But if the EU agrees to the application of 'mineral concentrate' instead of artificial fertilizer, a solution may be in sight. The mineral concentrate would be made from the manure. Pig farmers' organization KUMAC is trialling the process in Deurne, at one of eight test plants in the Netherlands. So far it has been difficult to run a profitable manure-processing business as supply fluctuates: if farmers can get rid of the waste more cheaply elsewhere, they will. Seasonal bans on muck-spreading could make it hard to sell the product too. But new solutions are going to be needed, says Gerard Velthof of Alterra. Restrictions on phosphates will be tightened from 2015 and Germany, a big customer, is going to get stricter about what it imports. The Netherlands pins its hopes on convincing the EU that the mineral concentrate is environmentally friendly, so that the problems do not keep on piling up.

The full story? resource.wur.nl/en